การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็กสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต1

The Participation in Developing Reading and Writing skills for students Prathomsuksa 1 at BanHuaylex school, under the Loei Primary Educational Service Area office 1

กนกวรรณ เหง้าวิชัย [1] พรสวรรค์ ศิริกัญจนาภรณ์ [2]

บทคัดย่อ

การวิจัย ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนว ทางการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2) เพื่อสร้างและพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต1ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์80/80 3)เพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็กที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กลุ่มเป้าหมาย เป็นครู จำนวน 3 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 ภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน20 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 ภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน20 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม (Action Research : AR) โดยใช้ทฤษฎีเชิงปฏิบัติการแบบบันไดเวียนตามแนวคิดของ เคริท เลวิน(Kurt Lewin) กลุ่มเป้าหมายกลุ่มเดียวมีการทดลองก่อนและหลังเรียน(One – Group Pre – Test – Post - Test Design) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าผู้มีส่วนร่วมมีความต้องการให้ครูพัฒนาทักษะด้านการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปโดยใช้แบบฝึกที่นักเรียนเรียนรู้และจดจำได้ง่าย ๆ เน้นให้นักเรียนรู้จักกฎกติกาการเปลี่ยนรูปรู้จักการแจกลูกสะกดคำในการอ่านการเขียนภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

2. ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.76/ 83.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์80/ 80 ที่ตั้งไว้

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สูงกว่าก่อนเรียน

4. ผลการดำเนินงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามแผนปฏิบัติการในวงรอบการวิจัย สามารถกำหนดรูปแบบการจัดกระบวนการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนของ นักเรียนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พบว่านักเรียนที่ได้รับการพัฒนาด้วยกระบวนวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีทักษะการอ่านการเขียนเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนเข้าร่วมในกระบวนการวิจัยนักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดและต้องการให้จัดกิจกรรมเช่นนี้อีก

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียน

[1] ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 1

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Abstract

The purposes of this study were to 1) A study participatory action process of teachers and parents regarding situations with problems. 2) Skill guidelines the development of Reading and Writing for Prathomsuksa 1 students at BanHuaylex school, under the Loei Primary Educational Service Area office 1 3) Investigate of reading and writing skill development after undertaking participatory action process 4) The development of reading and writing skill made students and parents satisfied.

The purposive sampling participants included 20 Prathomsuksa 1 students, 3 teachers, 20 parents. Loop action (Action Research : AR) research was comprising three steps : planning, acting and observing, and reflecting. A mixed methodology of quantitative and qualitative research was applied One – Group Pre – Test – Post - Test Design. reading and writing test was quantitatively analyzed while focus group discussion, in-dept interview, participant observation, and circular assessment of each activity were descriptively analyzed through qualitative research. Statistics used was frequency, and percentage. The findings were as follows :

1. In terms of situations with problems, development of reading and writing skill guidelines, it fount three teachers, twenty parents and twenty Prathomsuksa students 1 voluntarily participated the research. Teachers were able to fully participate the whole process of the research starting from planning activity, operating activity, evaluating and developing activity and to concluding participatory action process. Parents were aware of situations with problems and proposed guidelines for resolution while students realized the value of skill activities reading and writing.

2. The practice in reading and writing skills for Prathomsuksa students 1 had the efficiency following 86.76 / 83.50

3. The results of competence the development that is reading and writing skills learning activity was higher than before the experiment.

4. The results of the development of reading and writing skills according to loop circle practice revealed a reading and writing skill development that students with the treatment of participatory action process increased in reading and writing skill competence that is reading fluency and correct spelling. These made students and parents satisfied and were expected to have such activities.

Keywords: participation, developing reading and writing skills

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาเป็นถ้อยคำที่ใช้พูดหรือเขียนเพื่อสื่อความ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542) ภาษาไทยมีความสำคัญมาก เพราะคนไทยต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารในชีวิตประจำวัน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนั้นการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยปัจจุบันมิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออก

เขียนได้เพียงอย่างเดียว หากมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และ ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้องรักษาภาษาไทยไว้ในฐานะที่เป็นสมบัติของชาติ (กรมวิชาการ , 2544) การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2544)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ .ศ. 2544 ได้แบ่งสาระการเรียนรู้ออกเป็น 8 กลุ่มสาระ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้กำหนดให้เป็นกลุ่มวิชาพื้นฐานที่ทุกระดับชั้นต้องเรียน โดยเฉพาะในช่วงชั้นที่ 1-2 ซึ่งต้องเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ถึงร้อยละ 50 ของเวลาเรียนทั้งหมด(กรมวิชาการ, 2544) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงได้ ถูกบรรจุไว้ในสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างดี และสามารถ ฟัง พูด อ่าน และเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่านการเขียน การแสวงหาความรู้ และใช้ภาษาไทยในการพัฒนาตนและสร้างสรรค์งานอาชีพ และสามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคลมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สร้างความสามัคคี ในความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม จริยธรรม วิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง (กรมวิชาการ, 2544)

การอ่านเป็นทักษะที่ใช้แสวงหาสรรพวิทยาการ ความบันเทิง การพักผ่อนหย่อนใจ ผู้ที่มีนิสัย รักการอ่าน มีทักษะในการอ่านย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี (สายใจ อินทรัมพรรย์, 2536) การอ่านเป็นทักษะหนึ่งที่ประกอบด้วยการรับรู้ ต้องอาศัยประสบการณ์และการฝึกฝนอย่างเพียงพอ จึงจำเป็นที่จะต้องปูพื้นฐานให้ผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ฉะนั้น การสอนการอ่านในระดับประถมศึกษาจึงต้องวางรากฐานให้ถูกต้อง และดีพอที่จะนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (ทัศนีย์ ศุภเมธี, 2534)

การเขียนเป็นการกำหนดตัวอักษร หรือสัญลักษณ์แทนเสียง โดยใช้กฎเกณฑ์ในการเรียงลำดับพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษา เพื่อจะได้ออกเสียงได้ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความคิดของตนเองออกมาเป็นตัวหนังสือ และให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการ การเขียนผิดก็เหมือนกับพูดผิด ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนไปประสิทธิภาพของการเขียนก็จะลดลง ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะพิจารณากำหนดหรือตัดสินระดับคุณภาพการศึกษาของบุคคลจากอัตราความถูกต้องในการเขียนสะกดคำ ดังนั้นจึงจำเป็นสำหรับเด็ก เพราะช่วยให้เด็กอ่านและเขียนได้ถูกต้อง ครูไม่ควรละทิ้งการสอนแบบสะกดคำ การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการเขียน เด็กจึงจำเป็นต้องเรียนรู้คำที่เป็นมาตรฐานการเขียนเบื้องต้นและฝึกให้เขียนถูกต้องเสียตั้งแต่เริ่มเรียน (นิธิพงษ์ ซอสันเที๊ยะ, 2537)

การสอนการอ่านและการเขียนในชั้นประถมศึกษายังประสบปัญหา พบว่า นักเรียนไม่สามารถเขียนสื่อข้อความได้ชัดเจนถูกต้องเหมาะสมตรงตามจุดประสงค์ และการเรียบเรียงข้อความจากเหตุการณ์หรือ

เรื่องราวยังไม่ชัดเจน (กรมวิชาการ, 2544)

จากความสำคัญของการอ่านและการเขียนดังกล่าว ครูผู้สอนควรหาแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายวิธี ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2539) ที่กล่าวว่า ครูต้องมีรูปแบบการสอนที่หลากหลาย ต้องปรับเปลี่ยนแนวทางและนำมาใช้ เช่น การเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนการเรียนแบบร่วมมือ การใช้ชุดการเรียนหรือแบบฝึกเสริมทักษะซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะการอ่านการเขียนได้ดีมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้น การนำแบบฝึกเสริมทักษะทางภาษาไปใช้ในการฝึกการอ่านการเขียน จึงมีความจำเป็นที่ครูผู้สอนภาษาไทยควรนำไปปฏิบัติควบคู่กับการสอนเนื้อหาในบทเรียน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก ตำบลกกดู่ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในกลุ่มคุณภาพการศึกษากกดู่นาแขม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 สภาพการเรียน การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นวิชาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงโดยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่ากลุ่มสาระกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ปีการศึกษา2551 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 77.93 ปีการศึกษา 2552 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 76.31 เมื่อเปรียบเทียบกับผลการเรียนที่ผ่านมาปรากฏว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงถึงร้อยละ 1.62 ซึ่งผลที่ได้ไม่เป็นที่น่าพอใจ ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตระหนักถึงความสำคัญของทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทยของนักเรียน ถ้านักเรียนไม่เข้าใจหรือนำไปใช้ไม่ถูกต้อง ย่อมส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยรวมทั้งวิชาอื่น ๆ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายการเรียน ไม่มีความสุข ไม่อยากมาโรงเรียน ทำให้เป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่สูงขึ้นไป จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเอาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการศึกษาที่ระดมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษามาช่วยกันหาแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา และร่วมกันตระหนักเห็นความสำคัญ ในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ ได้ดีและยั่งยืนส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2. เพื่อสร้างและพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์80/ 80

3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก ที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 ด้านทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป

2) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป

เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป จำนวน 5 ชุด ชุดที่ 1 เรื่อง สระ - ะ เปลี่ยนรูป ชุดที่ 2 เรื่อง สระ เ- ะ เปลี่ยนรูป ชุดที่ 3 เรื่อง สระ แ-ะ เปลี่ยนรูป ชุดที่ 4 เรื่อง สระ เอ เปลี่ยนรูปและชุดที่ 5 เรื่องสระ–ัว เปลี่ยนรูป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การ วิจัยเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Action Research : AR) ตามทฤษฎีเชิงปฏิบัติการแบบบันไดเวียนของ เคริทเลวิน (Kurt Lewin) มีขอบเขตของกระบวนการดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน(Plan) ขั้นปฏิบัติและสังเกต (Act and observe) และขั้นการสะท้อนผล (Reflect) และดำเนินการศึกษาเชิงทดลอง(Experimental research) ในรูปแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดสอบก่อนและหลังเรียน(One Group Pre – test Post –test Design) ดังนี้

ทดสอบก่อนเรียน ทดลองใช้เครื่องมือ ทดสอบหลังเรียน

O_1	⇨	X	⇨	O_2

เมื่อ x คือ นวัตกรรมวิธีการคือการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป

O_1 คือ การวัดตัวแปรตามก่อนใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป

O_2 คือ การวัดตัวแปรตามหลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป

รูปแบบแนวคิดทฤษฎีเชิงปฏิบัติการแบบบันไดเวียนของ Kurt Lewin มี ขั้นตอนการดำเนินงาน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติ ขั้นสังเกตและขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการเป็นบันไดเวียน (Spiral) กระทำซ้ำตามวงจรจนกว่านักเรียนจะเกิดทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปและได้ผลการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แยกเครื่องมือออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่

1. แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 ชุด

2. แผนจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

3. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่

1.2 เครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่

1. แบบประเด็นการสนทนากลุ่ม(Focus group

discussion) เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งประกอบด้วย คำถามหลัก (Main question) คำถามรอง (Follow up question) และคำถามเจาะลึกอย่างละเอียด(Probe)

2. แบบสัมภาษณ์นักเรียน ครู และผู้ปกครอง ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructred or standardized interview) เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนที่แสดงออกโดยใช้การสังเกตแบบมีโครงสร้าง (Structured observation) เป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า

ในการดำเนินการครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Action Research : AR) โดยใช้ทฤษฎีเชิงปฏิบัติการแบบบันไดเวียนตามแนวคิดของ เคริท เลวิน (Kurt Lewin) มีขอบเขตของกระบวนการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan) คือ การกำหนดสิ่งที่จะปฏิบัติหรือกิจกรรมที่จะนำมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติในการดำเนินการล่วงหน้า

2. ขั้นปฏิบัติและสังเกต(Act and observe) เป็นการปฏิบัติและควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามมีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกต และบันทึกการปฏิบัติงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

3. ขั้นการสะท้อนผล (Reflect) เป็นการนำผลจากการปฏิบัติและการสังเกตมาวิเคราะห์ผลดีผลเสีย สรุปผลสะท้อนผลข้อมูลย้อนกลับไปสู่ การวางแผนการครั้งต่อไป

รายละเอียดของการดำเนินการ มีดังนี้

1. ขั้นวางแผน

1.1 กำหนดโรงเรียนที่เป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินการ คือ โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก อำเภอเมืองจังหวัดเลย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยปฏิบัติการสอนอยู่

1.2 ประชุมผู้มีส่วนร่วม สร้างความตระ หนักร่วมกันโดยมีครู 3 คน และผู้ปกค รองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน ร่วมหาแนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียน

1.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป และรูปแบบการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและออกแบบและจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะ ซึ่งเป็นชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นตามความต้องการของผู้มีส่วนร่วม รวมทั้งหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะที่สร้างขึ้น ก่อนนำไปใช้

2. ขั้นปฏิบัติและสังเกต

2.1 ฝึกปฏิบัติกิจกรรมในชุดฝึก

2.2 เก็บข้อมูลระหว่างการดำเนินการ โดยการฝึกปฏิบัติ สังเกต สัมภาษณ์และการทดสอบ เมื่อสิ้นสุดการทำกิจกรรม

3. ขั้นสะท้อนผล

ประเมินผลการดำเนินการว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด เพื่อสรุปผลนำไปปรับปรุงการทำกิจกรรมในครั้งต่อไป

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้เวลาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ตั้งแต่วันที่ 10 พฤศจิกายน – 6 ธันวาคม 2553

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที

ผลการวิจัย

1. แนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต1 โดยใช้การปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยพบว่าผู้มีส่วนร่วมมีความต้องการให้พัฒนาทักษะด้านการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป โดยมีความคิดเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่มี

ประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างแท้จริง

2. ประสิทธิภาพของแบบฝึก เสริมทักษะ การอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป มีประสิทธิภาพ (E_1 / E_2) เท่ากับ 86.76 / 83.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/ 80 ที่ตั้งไว้ และเมื่อศึกษาประสิทธิภาพ ของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเ ปลี่ยนรูป ในแต่ละเล่ม พบว่า มีประสิทธิภาพ มากกว่าเกณฑ์ 80/80 ทุกชุด โดยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุดที่ 2 สระ เ-ะ เปลี่ยนรูป มีค่าเฉลี่ย 94.80 แบบฝึก ชุดที่ 3 สระ เ-ะ เปลี่ยนรูป มีค่าเฉลี่ยรองลงมา 88.20 และแบบฝึกชุดที่ 5 สระ -ัว เปลี่ยนรูป มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 83.40 และพบว่าในภาพรวมประสิทธิภาพ86.76 / 83.50 ซึ่งมีประสิทธิภาพมากกว่าเกณฑ์80/80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป สูงกว่าก่อนเรียน เมื่อพิจารณาข้อมูลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป พบว่าแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุดที่ 3 สระ แ-ะ เปลี่ยนรูป และแบบฝึก ชุดที่ 4 สระ เ-อ เปลี่ยนรูป มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน คือ 88.00 และแบบฝึกชุดที่ 1 สระ - ะ เปลี่ยนรูป มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด85.00

4. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป อยู่ในระดับมากที่สุด($\overline{X}$ = 4.76 , S.D. = .29) โดยประเด็นที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ นักเรียนมีทักษะในการเรียนจากแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนส ระเปลี่ยนรูป เพิ่มขึ้น , นักเรียนมีความกระตือรือร้นในฝึกกิจกรรมร่วมกับเพื่อน มากน้อยเพียงใด และ แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ทำให้มีความเข้าใจในการอ่านและเขียนภาษาไทยมากขึ้น($\overline{X}$ = 5.00 , S.D. = .00) ส่วนด้านที่มีความ คิดเห็นน้อยที่สุด คือ เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมในแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป($\overline{X}$ = 4.28 , S.D. = .47)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ครั้งนี้พบว่า

1. แนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก อำเภอเมือง จังหวัดเลย โดยใช้กระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้ปกครองให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปของนักเรียนโดยให้ความเห็นว่า การอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปและการอ่านคำพื้นฐานมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ เพราะหากนักเรียนอ่านออกเขียนได้ การพัฒนาทักษะในด้านอื่น ๆ ทั้งทางด้านความรู้ สติปัญญาก็จะทำได้ง่าย และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของนงนุช พิเชษฐ์พันธ์ (2528) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์และผู้บริหารโรเรียน พบว่ากิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์จัดมากที่สุด คือการเล่านิทาน รองลงมาคือการแนะนำหนังสือ การแข่งขันตอบปัญหาการจัดนิทรรศการ การรวบรวมผลงานเขียนของนักเรียนตามลำดับและกิจกรรมอื่นๆ คือ การประกวดเรียงความ คัดลายมือ โต้วาที จากรายงานการศึกษาจะเห็นได้ว่าการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งที่จะทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความรู้

ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรมและการดำเนินชีวิตอันจะส่งผลไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม บุคคลที่จะมีบทบาทสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่าน ได้แก่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ และผู้บริหาร แนวทางการพัฒนาทักษะการอ่านตามความต้องการของผู้มีส่วนร่วม จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ครูและนักเรียนที่ร่วมศึกษา พบว่า ผู้มีส่วนร่วมได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านให้กับลูกหลานของตนเองและให้ข้อเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการ คือการสอนให้นักเรียนรู้จักพยัญชนะทั้งพยัญชนะตัวหน้าและสระที่ประสม รู้จักหลักการอ่านการเขียนเมื่อใช้สระร่วมกัน การฝึกการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปให้ฝึกแจกลูกสะกดคำ ฝึกอ่านสะกดคำจากและเขียนสระเปลี่ยนรูปง่าย ๆ ที่นักเรียนพบเจอบ่อย ๆ แล้วให้นักเรียนฝึกซ้ำ ๆ ฝึกบ่อย ๆ จะทำให้นักเรียนจำได้ รวมทั้งให้มีกิจกรรมคนเก่งช่วยเหลือคนอ่อน และกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เด็กจะได้มีความตั้งใจปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนเก่งเกิดความภาคภูมิใจที่ครูและเพื่อนเห็นความสำคัญ และภูมิใจที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ เป็นผู้นำในการอ่านได้ ส่วนนักเรียนที่อ่านไม่ได้ก็มีความกล้าในการออกเสียงในการอ่านและอ่านได้มั่นใจยิ่งขึ้นเมื่อมีเพื่อนคนอ่านเก่งเป็นผู้ชี้แนะคอยให้คำแนะนำและความช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไขศรี วรรธกวิธา (2524 อ้างถึงใน อตินุช ทิมวัฒนา , 2548) ได้ศึกษาการสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หลักการจัดลำดับขั้นการเรียนรู้ พบว่าในการสอนอ่านนั้น ถ้าสอนแบบอ่านแจกลูกสะกดคำ โดยให้เขียนสะกดคำไปพร้อมกับการอ่านและซ่อมเสริมข้อบกพร่องในการอ่านจะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านทางด้านการจับคู่กับรูปภาพ การเติมคำ และการสะกดคำดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ และทำให้นักเรียนจำคำ สะกดคำได้แม่นเขียนหนังสือได้คล่องกว่าเดิมมากและเพ็ญศรี อิ่มประไพ (2530) ได้สร้างแบบฝึกซ่อมเสริมในการอ่านออกเสียงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแจ่มจันทร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านออกเสียงของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงสมามารถแก้ปัญหานักเรียนที่มีข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงได้

ผลการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปของนักเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก โดยใช้แนวทางการพัฒนาด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งวิธีการพัฒนาโดยใช้ชุดฝึกการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ก่อนดำเนินการพัฒนาผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพของเครื่องมือแล้วจึงนำไปพัฒนาโดยผลการดำเนินการ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปที่เกิดจากการมีส่วนร่วมที่สร้างขึ้นเป็นสื่อการเรียนรู้สามารถนำมาพัฒนาทักษะทางการอ่านของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้น่าจะมาจากองค์ประกอบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะการฝึกในแบบฝึกจะมีใบความรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกฝนและมีใบงานให้นักเรียนทดสอบความรู้ความเข้าใจ โดยมีครูและเพื่อนคนเก่งเป็นพี่เลี้ยง จึงทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปได้ด้วยดี นักเรียนมีความสุขในการเรียน ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง Learning by Doing ได้เรียนปนเล่น ได้เล่นในสาระ และมีสาระในการเล่น เพราะนักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นักเรียนเก่งช่วยนักเรียนอ่อน เพื่อนช่วยเพื่อน คนเก่งได้เน้น ย้ำ ซ้ำทวน เนื้อหา คนอ่อนได้รับการพัฒนา การจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปในแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปที่เกิดจากการมีส่วนร่วมจึงเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนร่วมมือกันและเหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยเฉพาะในระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 จะเป็นช่วงที่เด็กชอบความสนุกสนาน ชอบเล่นมากกว่าเรียน จึงทำให้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปที่ผลิตขึ้นมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากที่ช่วยให้เด็กมีความสนใจ และมีความกระตือรือร้นในการเรียน เด็กเกิดความภาคภูมิใจในการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน การเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่กระทำร่วมกันในห้อง เด็กเก่งและเด็กอ่อนได้ช่วยเหลือกันในการอ่าน ช่วยกันฝึกกิจกรรมในใบงานทำให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านและมีความมั่นใจในการเปล่งเสียง ทำให้มีความสุขกับการเรียน ซึ่งเด็กนักเรียนชอบกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้มาก จึงน่าจะเป็นผลทำให้เกิดทักษะการอ่านขึ้นได้ จากผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลงานวิจัยของจรีลักษณ์ จิรวิบูรณ์(2544) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เป็นปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จากการสอนซ่อมเสริม โดยการสอนแบบเล่นปนเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1 โรงเรียนอำนวยกนก ศิริอนุสรณ์ จำนวน 15 คน พบว่า การสอนซ่อมเสริมแบบเล่นปนเรียนมีประสิทธิภาพเท่ากับ84.90/83.03 และผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. ผลการทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.76 /83.50 หมายความว่านักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบระหว่างเรียนแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป คิดเป็นร้อยละ 86.76 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนคิดเป็นร้อยละ 83.50 แสดงว่าแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ที่ได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพกระบวนการเท่ากับ86.76 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 83.50 และเมื่อศึกษาประสิทธิภาพ ของแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านห้วยเหล็ก ปีการศึกษา 2553 ในแต่ละเล่มพบว่ามีประสิทธิภาพมากกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทุกชุด โดยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุดที่ 2 สระ เ-ะ เปลี่ยนรูป ส่วนแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูปที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ชุดที่ 5 สระ -ัว เปลี่ยนรูป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ ยนรูปมีความสำคัญทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอน สำหรับผู้เรียนจะได้ทราบพัฒนาการของตนเอง ผู้สอนจะทราบระดับความรู้ความสามารถของผู้เรียนและตนเองรวมทั้งทราบแนวทางการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับผู้เรียนให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ จันทรา เทพชุมพล (2549) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทย โดยใช้หนังสือประกอบการการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการอ่าน เรื่อง การประสมสระเดี่ยว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 40 คน พบว่าแบบฝึกทักษะการอ่านเรื่อง การประสมสระเดี่ยว มีค่าประสิทธิภาพ 80.61/80.06

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป สูงกว่าก่อนเรียน โดยพบว่าแบบฝึก ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ชุดที่ 3 สระ แะ เปลี่ยนรูป และแบบฝึก ชุดที่ 4 สระ เอ เปลี่ยนรูป และแบบฝึกชุดที่ 1 สระ-ะ เปลี่ยนรูป มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า สระ- ะ เปลี่ยนรูปนักเรียนจะต้องจดจำกฎเกณฑ์การเปลี่ยนรูปเพราะรูปสระ- ะ จะเปลี่ยนไปทั้งตำแหน่งและรูปสระ นักเรียนจึงทำคะแนนได้ไม่มาก ต่างจาก สระ เ-ะ ซึ่งสระ-ะ ท้ายสระเปลี่ยนไปแต่ก็

ยังคงมีสระ เ คงไว้พอเป็นแนวทางให้คาดเดาว่าเป็นสระ เ- และแบบฝึกสระ ัว เปลี่ยนรูปก็ยังคงมีตัว ว คงไว้ให้คาดเดาจึงทำให้นักเรียนทำคะแนนได้มากกว่าสระ เ- เปลี่ยนรูป ทั้งนี้ทั้งนั้นครูต้ องหาเทคนิควิธีในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนอย่างหลากหลายให้กับนักเรียน ให้นักเรียนฝึกบ่อย ๆ ทั้งในและนอกเวลาเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญศรี อิ่มประไพ (2530) ที่ได้สร้างแบบฝึกซ่อมเสริมในการอ่านออกเสียงนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแจ่มจันทร์ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านออกเสียงของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนซ่อมเสริมการอ่านออกเสียงสามารถแก้ปัญหานักเรียนที่มีข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมควร น้อยเสนา (2548) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดและแบบฝึกทักษะ พบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักการเชิงปฏิบัติการนักเรียนให้ความสนใจ สนุกสนานในการเรียน ช่วยเหลือ ซึ่งกันและกัน กล้าแสดงออก ได้รับความรู้ประสบการณ์ใหม่ในการเรียน สามารถจดจำความรู้ได้ดีขึ้นและมีการพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวราภรณ์ เหลี่ยมไธสง (2542) ที่ได้สร้างเกมและแบบฝึกทักษะขึ้นเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนในการสะกดคำยากภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมมีทักษะการอ่านและการเขียนในการสะกดคำยากภาษาไทย หลังเรียนมากกว่าที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยการอ่านและการเขียนสะกดคำยากหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีทักษะดังกล่าวก่อนเรียนไม่แตกต่างกัน มีความคงทนในการเรียนรู้ หลังจากเรียนไปแล้ว 2 สัปดาห์และงานวิจัยของ เอมอร พิพัฒนสุข (2534) ได้ศึกษาการสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียง ฉ ช ซ ศ ษ ส สำหรับนักเรียนพูดภาษาถิ่น ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาผักขม กิ่งอำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม ซึ่งมีสัมฤทธิ์ของคะแนนในการอ่าน ช ซ ศ ษ ส ระหว่างทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สิริวรรณ การเจริญดี (2539) ได้ทำการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของนักเรียน ปรากฏว่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป โดยรวมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือนักเรียนมีทักษะในการเรียนจากแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป เพิ่มขึ้นมีความกระตือรือร้นในการฝึกกิจกรรมร่วมกับเพื่อน รวมทั้งแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ทำให้มีความเข้าใจในการอ่านและเขียนภาษาไทยมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้เรียนได้เรียนตามลำดับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียน ทั้ง เรื่องนี้ จะจัดเนื้อหาจากง่ายไปยาก ซึ่งเนื้อหาในเรื่องที่ 1 ค่อนข้างเข้าใจง่าย ออกเสียงง่ายและมีเนื้อหาไม่ซับซ้อนมากนัก เพราะเป็นสระเริ่มแรก ในขณะที่เรื่องที่ 2 นั้นจะยากขึ้น จะต้องจำหลักการอ่านเพราะเป็นการอ่านที่เปลี่ยนแปลงไปจากหลักการอ่านแจกลูกสะกดคำของการอ่านและเขียนทั่วไปแต่จะเป็นการเปลี่ยนรูปเป็นตัวใหม่ แตกต่างจากหลักเกณฑ์การแจกลูกคำ โดยทั่วไป และเมื่อจัดกิจกรรมไปเรื่อย ๆ นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านและเขียนเปลี่ยนไปกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้นและนักเรียนมีความพึงพอใจและต้องการให้จัดกิจกรรมเช่นนี้อีกซึ่งก็เป็นไปตามธรรมชาติของการเรียนรู้ที่ต้องเรียนจากสิ่งที่ง่ายไปสู่สิ่งที่ยาก จากผลการทดลองที่กล่าวมานี้จะเห็นว่าสอดคล้องกับทฤษฎีของกาเย่ (Gagne อ้างถึงใน พรรณี ช.เจนจิต,

2538) ที่กล่าวว่าการจัดลำดับขั้นการเรียนรู้ที่ดีของมนุษย์คือการเรียนรู้จากสิ่งที่ง่ายไปสู่สิ่งที่ยาก ซึ่งเมื่อมนุษย์ได้ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ขั้นต้นก็จะเกิดความพึงพอใจและแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ต่อไป ทั้งนี้เป็นไปตามทฤษฎีจิตวิทยาแห่งการเรียนรู้ ของธอร์นไดค์(Thorndike อ้างถึงในเพราพรรณ เปลี่ยนภู่, 2542) ที่กล่าวถึงกฎแห่งผลว่าผู้เรียนจะเรียนได้ดีถ้าสิ่งเร้ากับการตอบสนองมีความเชื่อมโยงกัน และกรินวาลด์ (Grinwald อ้างถึงใน ศิริพร วัยสุวรรณ, 2547) ก็กล่าวไว้ทำนองเดียวกันนี้ว่า กิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้รับความสำเร็จย่อมเกิดเป็นการเสริมแรงที่จะศึกษาต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิสันติ์ ลำพงษ์เหนือ (2547) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน พบว่า มีความคงทนของการเรียนรู้และนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นวิธีการเรียนที่สามารถแก้ปัญหารายบุคคลได้ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการนำเอาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดของแบบฝึก คำชี้แจง การใช้เนื้อหา สื่อการเรียนรู้ และการดำเนินกิจกรรมในแบบฝึกให้เข้าใจทุกครั้งจนเกิดความเข้าใจอันจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่วางเอาไว้

2. การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และการใช้สื่อทางการเรียนในแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป ครูผู้สอนสามารถปรับและยืดหยุ่นให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของนักเรียนและสามารถจัดหาสื่อที่เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียน หรือท้องถิ่นครูผู้สอนสามารถปรับและยืดหยุ่นให้เข้ากับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างและใช้แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้เวลาในการศึกษาให้นานขึ้นกว่าเดิมเป็นตลอดปีการศึกษา เพราะทักษะการอ่านและเขียนเป็นทักษะที่ต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝน และเป็นทักษะที่ต้องฝึกซ้ำ หรือฝึกทำบ่อย ๆ จึงจะเกิดผลตามต้องการได้

2. ควรมีการวิจัยเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านและเขียนสระเปลี่ยนรูป เพื่อให้นักเรียนมีทักษะพื้นฐานการอ่านและ เขียนสระเปลี่ยนรูป ที่ถูกต้องสามารถนำไปใช้ให้เกิดผลตามต้องการ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ (2539). **การเรียนการสอนภาษาไทย ปัญหาแนวทางแก้ไข** กรุงเทพ ฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

กรมวิชาการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

จันทรา เทพชุมพล (2549). **การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทย โดยใช้หนังสือประกอบการการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการอ่าน เรื่องการประสมสระเดี่ยว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีษะเกษ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

จรีลักษณ์ จิรวิบูรณ์ . (2544). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน** . วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2534). **พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรีสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

นงนุช พิเชษฐ์พันธ์ (2528). **การศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครตามความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์และผู้บริหารโรงเรียน** . วิทยา นิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นิธิพงษ์ ซอสันเที๊ยะ (2537). **ความสามารถ ในการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่2 ที่พูดภาษาถิ่นโคราชกับภาษาถิ่นอีสานในชีวิตประจำวันในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา** . ปริญญานิพนธ์ กศม . (ภาษาไทย). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาถ่ายเอกสาร

พรรณี ชเจนจิต. (2538). **จิตวิทยาการเรียนการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อแกรมมี่

พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ . มยุรี อนันตมงคล , และสุปราณี ดาราฉาย (2542) **ภาษาไทย3**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพ็ญศรี อิ่มประไพ (2530). **การศึกษาความบกพร่องในการอ่านออกเสียงภาษาไทยและการสร้างแบบฝึกซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 ในเขตกรุงเทพมหานคร** วิทยานิ พนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพราพรรณ เปลี่ยนภู่ . (2542). **จิตวิทยาการศึกษา** . พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ราชบัณฑิตยสถาน . (2542). **พจนานุกรม ฉบับ บราชบัณฑิตยสถาน พ .ศ.2542**. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์ อักษรเจริญทัศน์

วราภรณ์ เหลี่ยมไธสง (2542). **ทักษะการอ่านและการเขียนในการสะกดคำยากภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ะหว่างการสอนโดยใช้เกมและใช้แบบฝึกทักษะ** . วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขา หลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ศิริพร วัยสุวรรณ (2547). **การพัฒนาชุดการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

สมควร น้อยเสนา (2548). **การพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทยสำหรับนักเรียน ที่มีปัญหาการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดและแบบฝึกทักษะ** . วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สายใจ อินทรัมพรรย์ . (2536). **วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

สิริวรรณ การเจริญดี. (2539). **การพัฒนาชุดการสอน**. ระยอง : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง.

สุทธิสันติ์ ลำพงษ์เหนือ . (2547). **การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชา คณิตศาสตร์ เรื่องระบบจำนวนเต็มสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอพาม จังหวัดเชียงราย** ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

อตินุช ทิมวัฒนา. (2548). **การพัฒนาการเขียนสะกดคำวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน** . ปริญญาการศึก ษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอมอร พิพัฒนสุข. (2534). **การสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านออกเสียง ฉ ช และ ซ ศ ษ ส สำหรับนักเรียนพูดภาษาถิ่นญ้อ จังหวัดนครพนม** . วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์